

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem
na dom za celo leto K 30.—, za pol
leta K 15.—, za četrt leta K 7.50, za
mesec K 2.50. Za Nemčijo celo leto
K 33.60, za ostalo tujino in Ameriko
K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v;
pogojem prostor 50 v; razglasi in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni ob-
javi po dogovoru primeren popust.

Stev. 53.

V Ljubljani, torek dne 5. marca 1918.

Leto II.

Mirovna pogodba z Rusijo.

Dunaj, 3. marca. Brzjavni korespondenčni urad poroča iz Litovskega Bresta z dne 3. t. m.: Mirovna pogodba sklenjena na eni strani med Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Bolgarijo in Turčijo in Rusijo na drugi strani, naglašava uvodoma, da so se imenovane države zedinile v tem, da vojno stanje končajo in da čimprej privedejo mirovna pogajanja k cilju. Potem so naštetu imena pooblaščenecv in nato slede sledeče določbe:

Člen I. Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija in Turčija na eni strani in Rusija na drugi strani izjavljajo, da je vojno stanje med njimi končano. Odločeno so, da žive vnaprej v medsebojnem miru in prijateljstvu.

Člen II. Pogodbo sklepajoči deli opuste vsako agitacijo ali propagando proti vlad ali državnim in armadnim uredbam drugega dela. Ta obveznost, v kolikor zadene Rusijo, velja tudi za ozemlja, zasedena od četverozveze.

Člen III. Ozemlja, ki leže zapadno od črte, določene med pogodbo sklepajočimi deli, in ki so prej pripadale Rusiji, ne bodo več pod rusko državno oblastjo. Pogojena črta je razvidna iz zemljevida, priloženega tej mirovni pogodbi kot bistven del. Natančno določijo črto nemško-ruska komisija. Označena ozemlja ne bodo imela zaradi tega, ker so nekdo pripadala Rusiji, nobenih obveznosti napravam Rusiji. Rusija se odreče vsakemu vmešavanju v notranje razmere teh ozemelj. Nemčija in Avstro-Ogrska nameravata v sporazumu z dotičnim prebivalstvom določiti bodočo usodo teh ozemelj.

Člen IV. Nemčija je pripravljena, kakor hitro bo sklenjen splošni mir in bo ruska demobilizacija popolnoma izvršena, da izprazni ozemlje, ki leži vzhodno od črte, določene v 3. členu, odstavek prvi, v kolikor ne obsega člen šesti drugačnih določb. Rusija stori vse, kar je v njenih močeh, da zagotovi kar najhitrejšo izpraznitev vzhodnoanatolskih pokrajin in jih izroči Turčiji. Okraje Erdehan, Kars in Batum izprazni ruske čete brez odloga. Rusija se ne bo vmešavala v novo ureditev državnopravnih in mednarodnih razmer teh okrajev, temveč prepusti prebivalstvu teh okrajev, da izvede novo ureditev v sporazumu s sosednjimi državami, zlasti s Turčijo.

Člen V. Rusija bo takoj izvršila demobilizacijo svoje armade, vstevši armadne dele, ki jih je sedanja vlada na novo ustanovila. Dalje bo Rusija odpravila svoje vojne ladje v ruska pristanišča in jih pustila tam do sklepa splošnega miru, ali pa jih bo takoj razorožila. Z vojnimi ladjami držav, ki so s četverozvezo še nadalje v vojnem stanju in ki so v območju ruske države, se postopa prav tako kakor z ruskimi vojnimi ladjami. Zaporna zona v ledenem morju ostane do sklepa splošnega miru. V Vzhodnem morju in kolikor daleč sega ruska moč v Črnem morju se prične takoj z odstranitvijo min. Trgovska plovba v teh morjih je svobodna in se jo takoj obnovi. Za natančnejšo določitev podrobnosti, zlasti za obvestilo potov, ki so za trgovsko plovbo brez nevarnosti, se upostavijo mešane komisije. Plovbena pota morajo biti trajno prosta plavajočih min.

Člen VI. Rusija se zaveže, da sklene takoj mir z ukrajinsko ljudsko republiko in prizna mirovno pogodbo med to državo in državami četverozveze. Ruske čete in ruska rdeča garda zapuste takoj ukrajinsko ozemlje. Rusija preneha z vsako agitacijo in propagando proti vlad ali javnim napravam ukrajinske ljudske republike. Prav tako zapuste ruske čete in rdeča garda brez odloga Estlandijo in Livonijo. Vzhodna meja Estlandije poteka v splošnem ob toku reke Narve. Vzhodna meja Livonije poteka v splošnem skozi jezero Peipurs in Pskovsko jezero do njegove jugozapadne točke, potem preko Lubanšenskega jezera v smeri Lievenhof ob Dvini. Estlandijo in Livonijo zasede nemška policijska moč in ostane tam tako dolgo, dokler ni zagotovljena varnost z lastnimi deželnimi upravami in je obnovljen državni red. Rusija bo takoj osvobodila vse aretirane in odpravila prebivalce Estlandije in Livonije, in zagotovi vami povratek vseh odpuščenih Estlandcev in Livoncev. Ruske čete in rdeča garda morajo tudi kmalu zapustiti Finsko in Alandske otoke, rusko brodogradništvo in ruske pomorske boje sile morajo zapustiti finska pristanišča. Dokler ovira led prevoz vojnih ladij v ruska pristanišča, ostanejo na bojnih ladjah le neznaatna poveljstva. Rusija preneha z vsako agitacijo in propagando proti vlad in javnim uredbam na Finskem. Utrdbe na Alandskih otokih s emorajo odstraniti prej ko mogoče. O trajnem neutrujevanju teh otokov in o postopanju z njimi v vojaških in plovbo-tehničnih ozirih se sklene posebna pogodba med Nemčijo, Rusijo, Finsko in Švedsko. Sporazumno se ugotovi, da se pritegnejo k tej pogodbi na željo Nemčije tudi druge sosedne države Vzhodnega morja.

Člen VII. Izhajajoč iz dejstva, da sta Perzija in Afganistan svobodni in neodvisni državi, se zavezujejo pogodbo sklepajoče stranke, da spoštujejo njihovo politično in gospodarsko neodvisnost in teritorialno neodvisnost.

Člen VIII. Obojestranski vojni ujetniki se odpuste v njihovo domovino. Ureditev vprašani, ki so s tem v zvezi, se izvrši s posameznimi pogodbami, ki so uvrščene v člen III.

Člen IX. Pogodbo sklepajoče stranke se odrekajo medsebojno povrnitvi vojnih stroškov, to se pravi državnim izdatkom za vodstvo vojne in odškodnini vojnih škod, to se pravi onih škod, ki so nastale državam in njenim pripadnikom v vojnem ozemlju vsled vojaških odredb vstevši vse rekvizicije, izvršene v sovražnikovi deželi.

Člen X. Diplomatični in konzularni odnosi med pogodbo sklepajočimi strankami se obnove takoj po ratifikaciji mirovne pogodbe. Glede pripustitve obojestranskih konzulov se pridržijo posebne pogodbe.

Člen XI. Za gospodarske odnose med državami četverozveze in Rusijo so merodajne določbe v prilogah 2 do 5 in sicer priloga 2 za nemško-ruske odnose, priloga 3 za avstro-ogrsko-ruske, priloga 4 za bolgarsko-ruske in priloga 5 za turško-ruske.

Člen XII. Obnoveitev javnih in zasebnih pravnih odnosov, izmenjava vojnih ujetnikov in civilnih internirancev, vprašanje amnestije in vprašanje postopanja s trgovskimi ladjami, ki so prišle v oblast nasprotnikov, se določijo v posameznih pogodbah z Rusijo. Te pogodbe tvorijo bistven del te mirovne pogodbe in če je le mogoče, naj stopijo hkratu v veljavo.

Člen XIII. Pri razlagi te pogodbe je merodajno za odnose med Nemčijo in Rusijo nemško in rusko besedilo, za odnose med Avstro-Ogrsko in Rusijo nemško, ogrsko in rusko besedilo, za odnose med Bolgarijo in Rusijo bolgarsko in rusko besedilo, za odnose med Turčijo in Rusijo turško in rusko besedilo.

Člen XIV. Sedanja mirovna pogodba se ratificira. Ratifikacijske listine naj se čimprej izmenjajo v Berlinu. Ruska vlada se obvezuje, da izvrši na željo ene izmed držav četverozveze izmenjavo ratifikacijskih listin med dvema državama. Mirovna pogodba postane pravomočna z ratifikacijo, v kolikor to ne določajo drugače njeni členi, njene priloge ali dodatne pogodbe.

Dovolj oportunitizma.

Postopanje nemških socialnih demokratov v Nemčiji dne 4. avgusta 1914, kakor tudi takratno obnašanje avstrijsko-nemških socialistov oziroma njih časopisja, je bil zelo hud udarec za vsakega socialista, kateremu je »internacionala« ideal, ki zanj živi in žrtvuje. Takrat se nam je to postopanje opravičevalo, češ, da niso mogli drugače ravnati, ker je tu velika nevarnost od strani caristične Rusije, ki preti celi Evropi. Na drugi strani se nam je pripovedovalo, da so socialisti morali tako postopati, da ne dajo svoji vladi povod, da nastopi proti strokovnim in gospodarskim organizacijam oziroma njihovim milijonskim fondom. Posebno se je še povdarjalo, da si socialisti s tem postopanjem pridobijo velik vpliv pri vladi, s katerim bodo držali vlado v mejah obrambene vojne ter da ne zaide v napadalno.

Kakšne so bile posledice tega nastopa? Razpad »internacionala«, pretrganje vseh medsebojnih stikov, vstop v ministrstvo angl. in franc. socialistov ter vojna hujskarija na vseh koncih in krajih. Kakšen je bil notranji uspeh? Nikakšen! V notranji politiki niso imeli nikakega uspeha in še manj vpliva na notranjo in na zunanjo politiko. Nemški imperialisti so — neoziraje se na socialiste in na ljudske množice, delali svojo politiko, ki je Nemčijo privedla tja, kjer je danes. Parlamentarizem je postal zagrinjala reakcije in aneksionistične politike. Oportunistična politika nemških socialistov se ni prav nič obnesla in je postala pred vsem svetom že smešna in Scheidemannova stranka še vedno glasuje za kredite, za »obrambo Nemčije«.

Avstrijsko-nemški socialisti, niso imeli prilike za nastop v parlamentu do zadnjega časa. Iz vseh nastopov v časopisju in na strankinih konferencah je bilo razvidno, da bi v istem času vsaj večina postopala prav tako, kakor ona v Nemčiji. Se le po izvršenem činu Frica Adlerja je bilo njih delo in postopanje nekoliko drugačno — in veselili smo se tega preobrata, ker smo videli v njem lepšo bodočnost za avstrijsko internacionalo.

Jugoslovanski socialisti smo se sploh otreli oportunitizmu, če bi bil ta morda včasih tudi na mestu, ostali smo intrinsečni tudi v narodnih problemih, ker smo bili mnenja, da se dajo ta vprašanja veliko lažje rešiti ob skupnem nastopu avstrijskih socialističnih strank, kakor pa v družbi z meščanskimi strankami; zato smo hoteli tudi zglediti po avstrijski internacionali.

Zadnji nastop nemških socialistov mi je precej tega upanja odvzel, me je presrečil in razočaral, kar ne morem prikriti.

Čimbolj se skušam prepričati o potrebi tega nastopa, bolj sem nezadovoljen. Ne vem, morda je moja proletarska upoglednost tako neuvidevna, da tega koraka ne more umeti.

Premotivam namreč vsako stvar iz čisto praktičnega, socialističnega stališča, in to mi pravi, da je bil ta sklep nemških socialistov na Dunaju neumesten, ki utegne imeti za avstrijsko internacionalo neugodne posledice. Zase sem prepričan, da je ta nastop preširen s takim oportunitizmom, ki je s socialističnim razumom nezdružljiv, ker s tem ne dela nič drugega, kakor nehoti varuje nemške nacio-

naliste, da vodijo svojo politiko proti opravičenim težnjam slovenskih narodov v Avstriji. Na drugi strani podpira vlado, ki na eni strani objublja mir brez aneksij in kontribucij ob samoodlobi narodov, na drugi strani pa sklepa separaten mir z Ukrajino in podpira Pruske imperianste, da razkosajo neoborožene ruske države in jo prisilijo podpisati stranoten mir; jutri, pa bodo kaj podobnega napravili z Rumunijo in drugimi, ter doma podpira vsenemško politiko, na škodo drugih narodov. Ze to zaostuje — neoziraje se na absolutizem, ki je vladal ves čas vojne — da se tak sistem ne podpira, čeprav straši z absolutizmom. Vse to je večina nemških sodrugov prezrla in sklenila glasovati za prvo točko proračuna.

Tega sklepa, jaz zase ne morem zagovarjati in niti opravičevati, ker vsem vladnim obljubam, na katera se bodo sklicevali, nič ne verujem; zakaj vse so ostale le na papirju in so bile delavstvu pesek v oči, da ostane mirno. Tako postopanje ne bo privedlo delavstvu do zaježenega čma. Tak oportunitizem ubija v delavstvu vero v razredni boj in v zmago socializma, po katerem stremi in ki zanj žrtvuje v celu. Slovenskim proletarcom pa slabi nado, da nam bodo nemški sodrugi pripomogli do naših pravic in svobode. Eno tolažbo imam še, da nemški proletarjat sam napravi red, in odpravi iz svojih vrst škodljivi oportunitizem in nam omogoči skupno delo za skupne koristi. »Zaostno je, a resnično!« J. P.

Politični pregled.

— Opozicionalne stranke in glasovanje o proračunu. »Pravo Lidu« poroča, da opozicijske stranke zele onariti parlament in da se posvetujejo o možnosti izhoda iz kritične situacije. V opozicijskih krogih se razpravlja o nasvetu, naj bi se cela opozicija vzdržala glasovanja o proračunu in vojni kreditih in naj bi demonstrativno zapustila zbornično avorano.

— Parlamentarni položaj. Danes se zbere poslanska zbornica zopet na plenarno sejo. Pred sejo zborujejo se klubi raznih strank. V krogih čeških poslancev se govori, da bo državni zbor jutri ovgoden, če se ne posreči Seiderju dobiti večine za vojne kredite. Vlado se bo baje nekoliko časa s pomočjo zloglasnega § 14., potem pa bo Seiderjev kabinet oostopil. Nova vlada bo sklicala parlament ter skušala ustvariti zopet redne razmere.

— Vazne izpremembe v vojni mornarici. Cesar je viceadmirala viteza Franca Keila stavil sebi na razpolago. Kapiten linjske ladje Nikolaj Horthy de Nagybanya je imenovan za konteradmirala ter obenem za poveljnika vojne mornarice, konteradmiral Franc pl. Holub pa za načelnika mornarične sekcije vojnega ministrstva. Admiral Maksimilijan Njegovan (ki je stopil v pokoj) je v priznanje dolgoletnega uspešnega službovanja odlikovan z Leopoldovim redom I. razreda. (V nasprotju z dosedanjimi tradicijami naše mornarice je postal vrhovni poveljnik mornarice razmeroma mlad linjski kapitan, ki je preskočil dolgo vrsto starejših admiralov in kapitanov. Sio je brez dvoma za to, da se izroči poveljstvo v odločne in krepke roke. Sedanjji konteradmiral Horthy je bil kot linjski kapitan poveljnik križarke »Novara« ter se je zlasti odlikoval v znanem spopadu z Italijani v morskii ožini Otranto meseca decembra lanskega leta. Novi poveljnik naše mornarice je rojen leta 1868. Opazka uredništva.)

— Nagla sodba na Hrvaškem. Hrvatski uradni list objavlja banovo naredbo, s katero se za okraje Gračac, Lāpac in Udbina razglāša nagla sodba. Vzrok te nredbe je baje iskati v okolnosti, da so v omenjenih okrajih bila izvršena različna zločinstva in nasilja, katera ogrožajo ne samo javni red in mir, nego tudi življenje in imovino vsega prebivalstva.

— Nemški državni zbor je v soboto končal prvo branje državnega proračuna, kateri se je odkazal glavnemu odboru. Zborovanje je preloženo do 12. marca.

— Italija. Kakor poroča »Tribuna«, je 27. februarja italijanska vlada izdala dekret, ki glede obdelovanja zemlje daje vladi dalekosežna pooblastila. Vlada ima pravico, nadzorovati zemljiške posestnike in, če je po njeni presoji izraba zemljišča nezadostna, za dobo šestih let sama poskrbeti za primerno obdelovanje. — Italijansko-švicarska meja je za nedolgo čas popolnoma zaprta.

— Manifestacija za Alzacijo-Loreno. Agence Havas poroča iz Pariza 1. marca: Cela Francija obhaja danes obletnico protesta zastopnikov Alzacije-Lorene v narodni skupščini v Bordeauxu dne 1. marca 1871. Predsednik Poincaré se je manifestacije udeležil. V številnih govorih so govorniki izjavljali, da se mora Alzacija-Lorena vrniti Franciji. Poincaré in Clemenceau sta bila ob prihodu v Sorbono burno pozdravljena. Ustrezajoč ponovni želji je Clemenceau v svojem govoru naglašal, da smatra za svojo nalogo, uresničiti danes izraženo željo celokupnega naroda. Pichon je zavračal trditve državne kancelrije, da je Alzacija-Lorena starodavna nemška zemlja. Za dokaz je navajal neko deloma že znano pismo cesarja Viljema I. cesarici Evgeniji. V pismu, datiranem dne 26.

oktobra 1870, se zahteva Alzacija-Lorena v svrhe, da varuje Nemčijo proti bodočemu napadu Francije, s katerim mora računati, čim bo Francija zadostno oborožena in čim dobi sveznikov; ne trdi pa pismo, da je to nemška zemlja. Navajal je nadalje brzjavko kancelrije Bethmann-Holwega z dne 31. julija 1914, s katere naroča gospodu pl. Schornu, naj skuša vplivati na Francijo, da ostane nevtralna. Glasom te brzjavke je baje Nemčija kot poročilo za nevtralnost Francije zahtevala izročitev trdnjav Toul in Verdun. Iz tega — pravi Pichon — je razvidno, kako je Nemčija hotela mir, v trenutku, ko je hotela vojno. Govornik je končal: Ne samo francoski narod, marveč cela velika zveza entente zahteva vrnitev Alzacije-Lorene.

— Izjemno vojno stanje na Irskem. Pariški »Matin« poroča iz Londona: Kraljevski dekret razglāša za celo Irsko izredno vojno stanje.

— Kerjenski na potu v Pariz. Kakor poroča pariški »Journal«, se je Kerjenskemu posrečilo zapustiti Rusijo. Kerjenski je na potu v Pariz.

— Nevtralci proti ruskemu bankrotu. Petrograški poslanski Danske, Nizozemske, Španske, Norveške, Švedske in Švice so ruski vladi izročili noto, v kateri zastopniki omenjenih nevtralnih držav protestirajo proti vsem dekretom, ki kršijo pravice njihovih državljanov.

— Wilson odgovori Hertlingu. Znaní zaupnik Wilsonov polkovnik House je dospel v Washington, kar po poročilih francoskih listov pomeni, da bo v kratkem sledil odgovor Wilsonov na zadnji govor grofa Hertlinga v nemškem državnem zboru. »Petit Parisien« opozarja na oficijozno poročilo londonskih »Times«, ki pravi, da bo Wilsonova nota odklonilna že zaradi tega, ker je Wilson svojim prejšnjim štirinajstim točkam dodal še petnajsto, ki zahteva izpraznitev zasedenih ruskih ozemelj in pravico popolne samoodločbe omejenih narodov. V ostalem da bo Wilson zahteval sprejem njegovih konkretnih predlogov in ne samo splošno priznanje znanih njegovih načel. Opozoril bo končno tudi na to, da ni še videti nikakih znakov demokratične izpremembe nemške vlade.

Dnevne beležke.

— Kranjsko učiteljstvo za kosce kruha. Kranjska okrajna učiteljska društva so brzjavno izročila spomenice deželnemu predsedniku, v katerih naglašajo svoje slabo materialno stanje. Učiteljstvu je namreč s 1. januarjem 1918 ustavila dežela draginjsko doklado in vrhutega se mu še ni izplačal v celoti enkratni državni prispevek. To je jako žalostno znamenje. Kulturnim delavcem, ki jih je sedaj premalo, in bi morali še mnogo več storiti, če bi zmogli, prav v sedanjem času, ko tako potrebujemo za mladino več vzgoje, se odreka potrebna pomoč. Ta tragična resnica dokazuje, da smo moralno popolnoma propali, da smo brez zmisla za uspešno kulturno delo. Dočim se v nemamo za vse druge stvari, nam je vzgoja mladine in skrb za to, da bi učiteljstvo dobilo potrebno pomoč, se ohranilo sposobno za težavno delo, pa se vsemu temu skoraj — rogamo, kakor da bi to ne bilo v interesu nas vseh. Da, da, vojna je zlo, ki opustoša vse, ne le dobra, ne le človeštvo nego tudi njega plemenitost in kulturnost. Učiteljstvo je po mnenju »prosvetljenjski« slojev nepotrebno breme, ki naj bi vodilo človeštvo k samozavesti v škodo nadutega gospodujočega elementa.

— Odbor »Društva zasebnih uradnikov in uradnic« na slov. ozemlju opozarja vse člane in članice, naj spornih zadev s svojimi delodajalci nikar ne spravljajo v javnost potom časopisja, temveč naj predložijo take zadeve društvenemu odboru, ki bo skušal sporna vprašanja z delodajalci mirnim in internim potom rešiti; dele, če bi tako posredovanje ne imelo uspeha, bo društveni odbor zadevo izročil javnosti. Za posledice, ki bi nastale za člane vsled samovoljne objave spornih vprašanj brez poprejšnje obvestitve društvenega odbora, pa odbor ne prevzema nobene odgovornosti.

— Uradniki slovenskih denarnih zavodov. Meseca marca t. l. se bo vršilo v Ljubljani zborovanje uradnikov vseh slovenskih denarnih zavodov. Razpravljalo se bo o položaju, v katerega prišlo uradništvo te vrste vsled razmer, povzročenih po vojni, ter o načinu, kako si ohraniti in zagotoviti svoj obstanek v bodoče. Pretekli mesec so se razposlale na uradništvo vseh slov. denarnih zavodov informacijske pole. Nujno prosimo vse one, ki so te pole prevzeli, da jih čimprej in točno izpolnijo ter jih vrnejo na naznanjeni naslov ali pa »Društvu zasebnih uradnikov in uradnic na slov. ozemlju«. Zaradi važnosti zadev, ki se bodo na zborovanju razpravljale, se vabijo uradniki in uradnice vseh slov. denarnih zavodov brez razlike, da se zborovanja zanesljivo udeležijo, oddajeni vsaj po enem odposlancu. Kdor bi želel na zborovanju nastopiti s kakim k zadevi spajajočim referatom, naj to javi označenemu društvu.

— Poletni čas se bo tudi letos zopet uvel in sicer štirinajst dni prej kakor lani, ostane pa v veljavi skoraj dva tedna delj kakor lansko leto. Poletni čas se začne v noči od 31. marca do 1. aprila ter se konča 29. septembra. Lani se je poletni čas pričel 15. aprila in končal 15. sep-

tembra. Med Avstrijo, Ogrsko in Nemčijo se je giede poletnega časa doseglo popolno soglasje. — Moztve železniških oficijantov. Železniško ministrstvo izda v kratkem odlok, s katerim se dovoljuje železniškim oficijantom možitev pod slededimi pogoji: definitivno nameščenje, starost 24 let, pisarna obveza, da soglasja prizadeja s tem, da je železniška uprava lahko odpove službo od dneva poroke dalje, dobro нравstveno izpričevalo in zagotovljen dohodek bodočega soproga.

— Smrtna nezgoda. Pred nekaj dnevi je hotel prekoraciti nek vojak na postaji Prestranek železniški tir. V tem je prišel brzovlak, zgrabil vojaka in ga povozil. Vojak je bil takoj mrtev.

— Begunci iz Goriske in Gradiske, ki imajo doma kmetijstvo ali nasade za zelenjavo, se vsled razpisa c. kr. ministrstva za notranje stvari, z dne 18. februarja št. 9276 opozarjajo, da je v interesu ljudske prehrane in v lastnem interesu žetiti, da se vrnejo čim prej v domovino in oddaneje tam svojo zemljo. Potrebne legitimacije za potovanje in pripornost za prosto vožnjo izdaja v ljubljanskem polic. okrošju, c. kr. policijsko ravnanje v Ljubljani, Bicerova cesta št. 22 priučuje vrata št. 1, na deželi pa c. kr. okrajno glavarstvo.

— Zagrebška državna policija se vrtka v zborovanje jugoslovanskih politkov. Dne 2. marca so se sešli v Zagrebu politiki, ki so se posvetovali o ujedinenju Slovencev, Hrvatov in Srbov. Zastopniki so prišli iz Trirvace, in Slavonije, Slovenije, Bosne in Hercegovine, Istre in Medimurja. Ko je pričel govoriti dr. Korošec je varja policija v dvorano in zahtevala, da se udeležniki legitimirajo. Prišlo je okoli 15 policistov. Udeleženci so se končno legitimirali, obenem poslali deputacijo k banu, da protestira proti takemu nastopu policije. Ban je končno dovolil zborovanje in zapovedal, da se vrnejo legitimacije udeležnikom ter se šef opreži. Zborovalci so nato zborovali v zasebnem stanovanju. Zagrebčani so priredili takoj večjo demonstracijo in potem še ob odhodu dr. Korošca. Prišlo je pri demonstracijah do spopadov in več oseb je bilo aretiranih, dasi demonstranti niso povzročali izgredov. In v Zagrebu imajo menda narodno vlado?

— Ogrska mast za Avstrijo. Ogrski minister za prehrano, princ Windischgrätz, je odredil rekvizicijo prešičev v celi Ogrski, da se zagotovi potrebščina Ogrske in da zamore Ogrska izpolniti obveznosti napram Avstriji glede primerne preskrbe masti. Pričakuje se, da se vsled rekvizicije zasigura toliko masti, da bo prebivalstvo Avstrije za potrebo z mastjo preskrbljeno.

— Uvoz žita iz Ukrajine. Na Dunaju se je v soboto ustanovila »Družba za uvoz žita« z omejeno zavezo, ki bo poslovala kot glavna posredovalka za nakup žita v Ukrajini. Društvena glavica znaša 900.000 kron. Kencem tekočega tedna se podajo zastopniki vojnižitnih central Avstro-Ogrske in Nemčije na Ukrajinsko, odnosno na rusko mejo, da urede tam prevzemalnice za ukrajinsko žito. Preteklo pa bo najbrže še precej časa, preden se bo moglo pričeti v večji meri z izvozom ukrajinskega žita.

— Promet z Rusijo in Rumunijo. Zaradi pretrganosti zvez z Rusijo je celotni poštni promet vojnižitnih v Rusijo in iz Rusije ter v nezasedeno ozemlje Rumunije in iz tega ozemlja za sedaj ustavljen.

Vojna.

Dunaj, 4. marca. (Kor. ur.) Uradno se razglasa: Na italijanski fronti nobenih posebnih dogodkov. — V Podoliji operacije uspešno napredujejo. Uplenili smo doslej 770 topov, 1.100 strojnih pušk in velike množine vojnega materiala. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 4. marca. Wolffov urad poroča iz glavne stana: Vzhodno bojišče. Ker se je podpisala mirovna pogodba, so bile včeraj v celi Rusiji ustavljene vojaške operacije. — Zapadno bojišče. Nek naš naskakovni oddelki ob Yseri udri v sovražno črto ter dovedel večje število ujetih Belgijcev. Močnemu topovskemu ognju so na mnogih mestih flanderske fronte sledili angleški napadi; bili so povsod zavrnjeni. V ostalem je bilo bojno delovanje omejeno na artiljerijski ogenj. Na višinah ob Mozi od časa do časa živahen artiljerijski ogenj. Pri manjših podjetjih smo ujeli 27 Francozov. — Z ostalih bojišč nič novega. — Von Ludendorff.

Zadružni vestnik.

Nashe delo na zadružnem polju. Minuli torek so se v Ljubljani sešli zastopniki konsumnih društev na slovenskih tleh, da se razgovore o ustanovitvi »Okrožne zveze konsumnih društev na slovenskem ozemlju«. Vsi navzoči so bili soglasno mnenja, da je ta zveza nujno potrebna in tudi velikega pomena za razvoj konsumne zadružne misli na Slovenskem. Sklenilo se je: sklicati v najkrajšem času ustanovni občni zbor. — Predmet daljšega razgovora je bil: centralizacija konsumnih društev. Ideal bi bil: na Kranjskem eno kon-

sumno društvo za celo deželo v Ljubljani — na Štajerskem dve: in sicer eno v Celju s podružnicami v Zagorju, Trbovljah, Hrastniku, Zidanem mostu, Radečah, Sevnici, Storeh, v celjski okolici, v Sošanju, Grižah, Velenju itd. — drugo v Mariboru. Za Koroško bo treba posebne določitve v sporazumu s tamošnjimi že obstoječimi organizacijami. Celovško konsumno društvo posega v slovensko Črno in hoče tudi v Borovljah osnovati filialo iz sedanjega borovskega društva. Na Primorskem bo seveda odločil naš pot konec vojne in gospodarsko-narodni razvoj. — Konferenca koroških konsumnih društev se je vršila 24. februarja v Celovcu. Po referatu zadr. Bichla se je sprejel predlog, da se iz dosedanjih 5 kons. društev napravi dve in sicer eno za gornje Koroško s sedežem v Beljaku, eno pa za spodnje Koroško s sedežem v Celovcu. Dosedanja koroška konsumna društva so: v Celovcu, Spittalu ob Dravi, Volšperku, Kreuthu, Pliberku in Borovljah. — Družitev dunajskih konsumnih društev v eno je več ali manj že gotova stvar. Konsumna društva »Vorwärts«, »I. nižje avstrijsko«, »Donaustadt« in »Fünfhäus« se združijo v eno. Vsa produkcijska podjetja dosedanjih društev in Hammerbrotwerke pa se zopet združijo v firmo »Wiener Lebensmittelwerke«, ki bo zalagala vse konsumente. V vojni so se zlasti »Hammerbrotwerke« silno razširili, tako, da so že morali prikupiti novo veliko pekarno v Floridsdorfu. — Delavsko konsumno društvo »Vzajemnost« v Brnu je v dvajsetem letu obstanka v 28 prodajalnih prodajo za K 5.604.158 blaga. Članski deleži znašajo K 270.514, hranilne vloge K 416.040,45, rezervni fond pa K 140.000.

Zadnje vesti.

Ministrski svet.

Dunaj, 4. marca. Danes popoldne se je vršil pod predsedstvom dr. Seidlerja ministrski svet, katerega so se udeležili vsi člani kabineta.

Prodiranje v Ukrajini.

Dunaj, 4. marca. Naša podjetja v južno-zapadni Ukrajini in v Besarabiji napredujejo. Naše čete so dosegle Mohilev ob Dnjestrju; tudi drugod se naš pohod brez ovire naglo nadaljuje. Naše prodiranje je omogočil precej točen pregled o pogojih naših gospodarskih akcij. Dognale so se bogate zaloge. Pri tem bodo zlasti dobro služili številni vozovi, kateri so prišli našim četam v roke kot plen. Seveda je treba še ogromnega dela, preden bo mogoče zaloge spraviti čez avstro-ogrsko mejo.

Curich, 4. marca. Švicarsko-ukrajinski biro poroča, da znašajo žitne zaloge samo v Korzonu nad 80 milijonov pudov. Tudi v drugih ukrajinskih provincih so še velike zaloge žita.

Premirje z Rumunijo.

Berlin, 4. marca zvečer. Rumunija je sprejela naše pogoje za premirje.

Kronski svet v Jašu.

Bern, 4. marca. Agence Havas poroča iz Jaša: V poučenih krogih se zatrjuje, da bo kabinet Averescu v kratkem odstopil. V nedeljo se je vršil v Jašu kronski svet pod kraljevim predsedstvom. Kronski svet se je odločil za mirno pogajanja.

Rusija umakne svoje čete iz Ukrajine.

Rotterdam, 4. marca. »Times« poroča iz Petrograda: Vsled ukaza armadnega poveljnika Kriļjenka se ruske regularne čete v najkrajšem času umaknejo iz Ukrajine in v Finske.

Iz nemškega državnega zbora.

Berlin, 4. marca. Glavni odbor državnega zbora je razpravljal danes o političnih dogodkih zadnjih dni. Posvetoval se je tudi o vprašanju miru z Rumunijo, pri čemer so zlasti nacionalni liberalni naprednjaki grajali, da se Nemčija spričo mirovnih pogajanj trudi, da bi sedanji rumunski kralj ostal na prestolu. Glavni odbor je odobril proračun za vnanje zadeve ter obenem odobril, da se ustanovi nemški konzulat v Zagrebu.

Razno.

* Avstrijski otroci na Ogrskem. Z Dunaja in iz drugih krajev hočejo poslati letošnje poletje na Ogrsko 150.000–200.000 otrok. Zagotavlja se je podpora raznih denarnih zavodov in od drugod do 20 milijonov kron. Z nekaterih strah pa se je pričela velika gonja proti temu, da bi se pošiljali avstrijski otroci na prehrano na Ogrsko.

* Razkošje na Madjarskem. Tatra-Lomnica so moderne madjarske toplice s krasnimi hoteli med njimi Palace Hotel. V toplico pošiljajo bolne in okrevajoče vojake, po hotelih pa se gnete bogata madjarska buržuazija, novi milijonarji in med njimi celi roji mladih lekožikov, vedno pripravljenih skrbeti za naslado. Veselica nad veselico se vrsti, maškerade in redute. V bolnišnicah

leže ječni vojaki, v hotelskih dvoranah pa se vrte polunage ženščine, moške v ženskih in dame v moških oblekah. Šampanjec teče curkoma. Že dolgo ni bilo tako razkošnega življenja, kakor sedaj v četrtem letu vojne v madjarski Latri-Lomici, na slovaški zemlji.

* Vedeževalka za živila. Praške »Narodni Politika« poročajo iz Podebrada: Neka praška gospa se je podala v okolico Podebrada, da nakupi nekoliko živil. A vse njeno prizadevanje je bilo brezuspešno: Togotna je šla v bližnjo gostilno kjer je gostilničarka potožila svojo smolo. Ta ji je rekla, da bi pri bližnjem veleposesniku gotovo dobila vsega, kar želi, če bi bila vedeževalka in bi znala prorokovati iz kart. Pri sosedih je praška gospa izvedela posameznosti iz veleposesnikove družine. Proti večeru je šla k veleposesniku, kjer se je predstavila kot znana vedeževalka. Mis Lunge iz Prage. Gospodinja je bila presenečena, ker je praška gospa natančno vedela njene rodbinske razmere ter je dobila v dar obilico živil. Nekaj dni pozneje veleposesnikova žena pri gostilničarki izvedela, da je nasledila »vedeževalko«.

* 37 milijonov funtov sladkorja za čebelarje. V Nemčiji je odločila sladkorna centrala, da bo dala čebelarjem za vsak prezimeli roj čebel 15 funtov sladkorja. V vsej Nemčiji je čebelarjev okoli 2 in pol milijona, zato bo treba žrtvovati v to svrhu 37 milijonov funtov sladkorja. Čebelarji pa se morajo obvezati, da bodo tretjino pridelanega medu odstopili centrali za bolnišnice.

* Draginja v Bolgariji. Bolgari so znani kot najboljši vitnarji v Evropi. Zalagajo z zelenjavo Carigrad in daleč naokolo hodijo delavci obdelavati vrtno zemljo. Kljub temu so cene zelenjave tudi v Sredcu (Sofiji) jako visoke: 1 kg spinače stane K 2—, česna K 1 80, krompirja K 1 50, repe K —50. Razmerno z našimi cenami so še vendar nizke.

* Draginja v Petrogradu. Neverjetne cene plačujejo v Petrog. Navadna moška obleka stane čez 1000—, moška srajca K 65—, 12 žepnih rut K 225—, par volnenih nogavic K 48—, moška šapka nekaj čez K 100—, ovrtniki K 10—. V gostilnah se izpod K 75— ne dobi poštene pošene postelje. Za zajtrk plača se K 10—, za kosilo K 25—, za večerjo K 30—. Alkoholne pijače se ne dobi, pač pa soda ali kvas, stane liter K 7 50. Testenine in peciva po cele tedne ni. Ruski funt, t. j., 400 gramov krompirja stane K 3—, funt mesa stal je v miru 6 kopejk, sedaj K 42—, funt surovega masla pa K 75—.

* Španski kralj kot republikanec. V svoji mladosti je bil sedanji španski kralj Alfonz jako živahen in razposajen deček. Nekeč je bil le preveč neubogljiv. Mali Alfonzek pa si je znal pomagati. Nekaj časa je razbijal po vratih, potem pa, ko se je nabralo precej radovednežev, je začel kričati na vse grlo: Živela republika! Na dvoru živela republika! Tega pa ne in vzgojitelji so takoj sklenili, da se kraljeviča pusti na svobodo.

Kdor zna misliti, ve, da mora biti vsak delavec član socialno demokratične stranke.

Zaveden delavec ne bo odlašal, temveč takoj sporočil svoj pristop v stranko z dopisnico. Napiše naj natančno: svoje ime, stan in bivaljšče in odpošlje na naslov: Josip Petejan, Ljubljana, Učiteljska tiskarna.

Bodočnost gre delavstvu, če bo močno, zato vsi v organizacije!

Iz stranke.

Vsem strankinim političnim organizacijam naznanjamo, da so strankine izkaznice gotove. Naročajte jih pri strankinem tajstvu.

Tiskovni sklad za »Naprej«.

Je daroval sodrug Rengatör K 3—.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih.

Shajališče sodrugov vseh narodov.

Agitirajte za »Naprej«! Pošiljajte ga vojakom!

VABILO

ustanovni občni zbor

okrožne zveze konsumnih društev za slovensko ozemlje v Ljubljani,

ki bo

24. marea popoldne ob 8. uri v prostorih Splošnega kreditnega društva v Ljubljani, Franca Jožefa cesta št. 5.

DNEVNI RED:

1. Poročilo pripravljalnega odbora.
2. Konstituiranje okrožne zveze konsumnih društev za slovensko ozemlje.
3. Volitev zveznega načelnika.
4. Volitev zvezne kontrole.
5. Določitev prispevka.
6. Slučajnosti.

V Ljubljani, 1. marea 1918.

Pripravljalni odbor.

F. BATJEL

Gorica

Ljubljana

Stolna ulica št. 2.

Stari trg št. 28.

Moška in ženska dvokolesa

Se s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Mehanična delavnica na Starem trgu št. 11.

Konsumno društvo

za Ljubljano in okolico

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani.

Pisarna: Ljubljana-Siška, Kolodvorska ul. 56.

Osrednje skladišče: Kolodvorska ulica 56.

Prodajalne:

1. Ljubljana—Šiška, Kolodvorska ulica 56.
2. " Sodne ulice 4.
3. " Krakovski nasip 10.
4. " Udmat, Bohoričeva ulica 12.
5. Vič—Glince, Tržaška cesta.
6. Vič—Rožna dolina 165.
7. Tržič na Gorenjskem.
8. Sava (okr. Jesenice) na Gorenjskem.
9. Jesenice na Gorenjskem.
10. Koroška Bela—Javornik.

Prodaja se le članom.

Pristopnina 1 K.

Delež 40 K.

V letu 1916-17 (od 1. julija 1916 do 30. junija 1917) se je oddalo blaga med zadružnike za 2.000.000 kron.

Zadružnikov (30. jun. 1917): 2500 rodbin.

Družbeno premoženje 1. junija 1917:

Rezervni sklad K 20.400.
Dispozicijski K 11.750.
Bolniški K 15.000.
Pogrebni K 1.000.
Penzijski K 6.000.
Deležni K 60.000.

Občno konsumno društvo

v Zagorju ob S.
reg. zadr. z om. por.

Zadruga je najboljša aprovizacijsko mesto, ki preskrbuje z vsemi potrebščinami svoje članke po na najugodnejših cenah.

Član konsumnega društva lahko postane vsakdo.

Vstopnina in delež sta razmeroma majhna.

Delež se lahko odplačuje v rokih.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

V LJUBLJANI.

Poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fond okroglo
K 1.500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira obratne dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite